

■ Πώς μεταδίδεται η γρίπη των πτηνών;

Τα μολυσμένα πτηνά αποβάλλουν τον ιό στο σάλλιο, στις ρινικές εκκρίσεις και στα περιττώματά τους. Η μετάδοση γίνεται με άμεση επαφή των πτηνών με τις μολυσμένες εκκρίσεις ή επιφάνειες που έχουν μολυνθεί. Ο άνθρωπος μπορεί να μολυνθεί και αυτός, όχι όμως τόσο εύκολα, με άμεση επαφή με μολυσμένα πτηνά ή μολυσμένες επιφάνειες.

■ Μεταδίδεται η γρίπη των πτηνών στον άνθρωπο;

Συνήθως, οι ιοί της γρίπης των πτηνών δεν προσβάλλουν τον άνθρωπο, αλλιώς από το 1997 έχουν καταγραφεί ορισμένες περιπτώσεις που ο ιός έχει προσβάλλει τον άνθρωπο. Στις περιπτώσεις αυτές είχε επιβεβαιωθεί ότι στα περιστατικά αυτά οι άνθρωποι είχαν έρθει σε στενή επαφή με μολυσμένα πτηνά ή τα απορρίμματά τους. Από το Δεκέμβριο του 2003 μέχρι τον Οκτώβριο του 2005 έχουν δηλωθεί 112 περιστατικά γρίπης των πουλερικών σε άνθρωπο.

Η παρουσία του ιού H5N1 των πτηνών στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ασίας από το 2003, αποτελεί ένα συνεχές κίνδυνο για έναρξη πανδημίας γρίπης, κατόπιν μετάληξης του ιού και δημιουργίας ενός καινούργιου ιού για τον οποίο δεν υπάρχει καθόλου ανοσία στον πληθυσμό.

■ Πώς μεταδίδεται η νόσος στο εσωτερικό μιας χώρας;

Τα μολυσμένα πτηνά αποβάλλουν με εκκρίσεις τους μεγάλες ποσότητες ιού, μολύνοντας έτσι τη σκόνη, το χώμα, τα κηουβιά, τον εξοπλισμό, την τροφή αηλιά και το ρουχισμό και ιδιαίτερα τα παπούτσια όσων εργάζονται σε πτηνοτροφεία. Με αυτόν τον τρόπο η μετάδοση του ιού γίνεται πιο εύκολη.

Ο ιός επίσης, μπορεί να μεταδοθεί μηχανικά (με το σώμα ή τα πόδια) με άηθα ζώα όπως τα τρωκτικά καθώς επίσης και με τις μύγες. Εύκολη είναι η μετάδοση του ιού από άγρια πουηιά μέσω των περιττωμάτων τους που πέφτουν σε ανοιχτές πτηνοτροφικές μονάδες.

■ Πώς μεταδίδεται η νόσος από χώρα σε χώρα;

Βασικοί παράγοντες εξάπλωσης της νόσου είναι οι μετακινήσεις των αποδημητικών πτηνών και το εμπόριο ζωντανών πουηερικών. Οι αγριόπαπιες, που είναι οι κύριοι φυσικοί ξενιστές των ιών της γρίπης των πτηνών, διανύουν μεγάλες αποστάσεις μεταδίδοντας έτσι τη νόσο. Οι ίδιες είναι ανθεκτικές και εμφανίζουν εηαφρά συμπτώματα.

Οι παράνομες εισαγωγές πτηνών και πτηνοτροφικών προϊόντων ή οι επισκέψεις πτηνοτρόφων σε υποστατικά και αγορές πτηνών σε χώρες όπου εκδηλώθηκε η ασθένεια εγκυμονούν κινδύνους μετάδοσης της ασθένειας.

■ Τι κίνδυνος υπάρχει από τους ιούς της γρίπης των πτηνών;

Γενικά ο άνθρωπος δεν κινδυνεύει από τους ιούς της γρίπης των πτηνών. Σε περιπτώσεις, λοιπόν, όμως επιδημίας σε κατοικίδια πουληρικά (κόττες, πάπιες, γαλοπούλλες), υπάρχει πιθανότητα τα άτομα που έρχονται σε επαφή με τα άρρωστα πουληρικά ή με επιφάνειες που έχουν μολυνθεί από εκκρίσεις που περιέχουν τον ιό, να προσβληθούν. Παράδειγμα αποτελεί η πρόσφατη επιδημία στην Νοτιοανατολική Ασία με τον ιό της γρίπης των πτηνών τύπου A (H5N1), όπου είχαμε ακόμα και θανάτους ανθρώπων. Σε τέτοιες περιπτώσεις, λοιπόν, πρέπει να αποφεύγεται η επαφή με μολυσμένα πτηνά ή επιφάνειες και να επιδεικνύεται προσοχή κατά τη σφαγή ή το μαγείρεμα πουληρικών.

■ Ποιος είναι ο κίνδυνος για τον άνθρωπο;

Υπεύθυνος για τη γρίπη των πτηνών είναι ο ιός της γρίπης τύπου A (H5N1). Φυσιολογικά ο ιός αυτός δεν προσβάλλει τον άνθρωπο. Το 1997 όμως, σημειώθηκε η πρώτη περίπτωση ανθρώπινης προσβολής στο Χονγκ Κονγκ. Από τότε έχουν καταγραφεί και άλλες περιπτώσεις ανθρώπινης προσβολής κατά τη διάρκεια επιδημιών του ιού ανάμεσα στα πουληρικά. Η θνησιμότητα αυτών των περιπτώσεων αγγίζει το 50%. Όσον αφορά την άμεση μετάδοση του ιού από άνθρωπο σε άνθρωπο, πιστεύεται ότι είναι σπάνια. Επειδή όμως, όλοι οι ιοί της οικογένειας της γρίπης έχουν την ιδιότητα να αλληιάζουν μέσω ανταλλαγής γονιδίων, οι επιστήμονες ανησυχούν ότι κάποια στιγμή ο ιός H5N1 μπορεί να αποκτήσει την ικανότητα

να μεταδίδεται από άνθρωπο σε άνθρωπο οδηγώντας σε πανδημία γρίπης. Αυτό είναι δυνατόν να συμβεί όταν κάποιος έχει προσβληθεί ταυτόχρονα από τη γρίπη των πτηνών και από τη γρίπη των ανθρώπων.

■ Πώς αντιμετωπίζεται η γρίπη από τον ιό H5N1;

Δυστυχώς ο ιός H5N1 εμφανίζει αντίσταση στους γνωστούς αντιϊικούς παράγοντες αμανταδίνη και ριμανταδίνη και διεξάγονται έρευνες όσον αφορά τους παράγοντες oseltamavir και zanamavir

■ Υπάρχει εμβόλιο;

Προς το παρόν δεν υπάρχει εμβόλιο για τον ιό H5N1. Το συνηθισμένο εποχιακό εμβόλιο για τη γρίπη γίνεται για πρόληψη της πολύ σπάνιας περίπτωσης ταυτόχρονης λοίμωξης από τον ανθρώπινο ιό της γρίπης και αυτόν των πτηνών.

■ Ποια είναι τα μέτρα ελέγχου της νόσου;

Το πιο σημαντικό μέτρο είναι η άμεση θανάτωση των προσβεβλημένων πτηνών και των πτηνών που έχουν εκτεθεί στον ιό καθώς και η κατάλληλη απομάκρυνσή τους. Τούτο γίνεται για να μη μεταδοθεί ο ιός σε άλλες πτηνοτροφικές μονάδες. Επίσης, γύρω από την προσβεβλημένη μονάδα εγκαθιδρύεται ζώνη προστασίας και επιτήρησης όπου επιβάλλονται περιορισμοί στη διακίνηση ανθρώπων, πουλερικών και προϊόντων πουλερικών.